

Περί της Ιεράς Τραπέζης και περί μετανοίας

/ [Ορθόδοξες Προβολές](#)

Του Μητροπολίτου Γόρτυνος και Μεγαλουπόλεως, κ.κ. Ιερεμίου

Στό σημερινό μου κήρυγμα, αγαπητοί αδελφοί, θά σᾶς δώσω μέ ἀπλᾶ λόγια μία ἄλλη ὁμιλία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, τήν ὁποία καταλήγει στό ἴδιο ἀγαπητό του θέμα, τήν μετάνοια.

1. Ἀπογοητευμένος φαίνεται στήν ὁμιλία του αὐτή ἀπό τήν ἀρχή ὁ Χρυσόστομος, σάν τόν σποριά, λέγει, πού σπέρνει, ἀλλά δέν βλέπει καρποφορία. Καί αὐτός βλέπει ὅτι οἱ χριστιανοί του δέν ἔχουν καλά ἔργα νά παρουσιάσουν. «Χριστιανός» σημαίνει στρατιώτης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, πού πρέπει νά ἀγωνίζεται γιά τήν δόξα Του, γιατί τρέφεται ἀπό Αὐτόν μέ τά ἱερά Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας. Θά πῶ κάτι τό φοβερό, λέγει ὁ Χρυσόστομος τώρα ἐδῶ: «Θά ἦταν καλύτερα νά μήν εἶχαμε στρατευθεῖ στήν στρατεία τοῦ Χριστοῦ σάν χριστιανοί, παρά τό ὅτι στρατευθήκαμε (δηλαδή βαπτιστήκαμε), ἀλλά ἀμελοῦμε γιά τήν τιμή τοῦ βασιλέως μας Χριστοῦ. Πῶς δέν θά τιμωρηθεῖ αὐτός πού τρέφεται μέν ἀπό τόν βασιλιά, ἀλλά δέν ἀγωνίζεται γιά τήν τιμή καί τήν δόξα τοῦ βασιλιά;» Αὐτό, ὦ Πατέρες μου ἱερεῖς, πού λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος, ἰσχύει περισσότερο γιά ἐμᾶς!...

Άλλοίμονό μας!...

2. Άλλά, λέει στήν συνέχεια ὁ Χρυσόστομος, ὄχι μόνο γιά τήν τιμή τοῦ βασιλιᾶ Χριστοῦ δέν ἐνδιαφέρονται οἱ χριστιανοί, ἀλλά δέν ἐνδιαφέρονται οὔτε γιά τήν δική τους, τήν προσωπική τους σωτηρία. Λέγουν ὅμως μερικοί χριστιανοί, πού θέλουν νά δικαιολογηθοῦν: Εἶναι δυνατόν ζῶντας στόν κόσμο, μέσα σέ τόσους πειρασμούς καί σέ τόσα προβλήματα καί νά σωθῶ; Ναί, εἶναι δυνατόν ἀπαντᾷ ὁ Χρυσόστομος! Εἶναι δυνατόν καί μέσα στόν κόσμο ζῶντας, ὦ ἄνθρωπε, νά σωθεῖς • γιατί δέν σώζει ὁ τόπος, ἀλλά ὁ τρόπος καί ἡ προαίρεση. Καί ἀναφέρει γι' αὐτό ὁ ἅγιος πατέρας παράδειγμα ἀπό τήν Ἀγία Γραφή: Ὁ Ἀδάμ στόν παράδεισο ἦταν καί ὅμως ἀμάρτησε. Καί ὁ Ἰώβ στήν κοπριά ἦταν καί ὅμως ὑμνοῦσε τόν Θεό!

3. Ὁ ἅγιος Χρυσόστομος βρίσκει τήν αἰτία γιά τό ὅτι οἱ χριστιανοί του δέν εἶναι ὅπως πρέπει. Καί ἡ αἰτία εἶναι ὅτι δέν νιώθουν συνειδητά τήν θεία λατρεία καί πιό συγκεκριμένα τήν θεία Λειτουργία. Γι' αὐτό καί τούς ἐλέγχει γιά τήν ἁμαρτία τους αὐτή καί τούς κάνει στήν ὁμιλία του ἕνα ὠραῖο λειτουργικό μάθημα. Αὐτό τό μάθημα τοῦ Χρυσόστομου πρός τούς χριστιανούς του τότε, θέλω νά δώσω καί σέ σᾶς τώρα, ἀγαπητοί μου:

(α) Πρῶτα-πρῶτα τούς λέγει νά πηγαίνουν στήν θεία Λειτουργία κάθε Κυριακή. Κάνει ἕναν ὑπολογισμό καί βρίσκει ὅτι ἡ ἑβδομάδα ἔχει 168 ὥρες. Πραγματικά: Ἡ ἡμέρα ἔχει 24 ὥρες. 24 ὥρες 7 ἡμέρες πού ἔχει ἡ ἑβδομάδα ἔχουμε 168 ὥρες. Ὅλες αὐτές τίς ὥρες τίς ἔδωσε ὁ Θεός στόν ἄνθρωπο γιά τίς δουλειές του καί τίς ὑποθέσεις του. Καί κράτησε ὁ Θεός γιά τόν ἑαυτό του μόνο μία ὥρα, τήν Κυριακή γιά τήν θεία Λειτουργία. Ἀλλά ἐμεῖς καί αὐτή τήν ὥρα τήν δαπανᾶμε σέ κοσμικά καί ἁμαρτωλά πολλές φορές πράγματα. Λέει ἐπί λέξει ὁ Χρυσόστομος: «Ἐκατόν ἐξήκοντα ὀκτώ ὥρας ἐχούσης τῆς ἑβδομάδος, μίαν καί μόνην ὥραν ἀφώρισεν ἑαυτῷ ὁ Θεός • καί ταύτην εἰς πράγματα βιωτικά καί εἰς γελοῖα καί εἰς συντυχίας ἀναλίσκεις;»

(β) Δεύτερον, ὁ Χρυσόστομος λέγει στούς ἀκροατές του ὅτι πρέπει νά νιώθουν αὐτά πού λέγονται στήν θεία Λειτουργία. Ὁ ἱερεύς λέει «ἄνω σχῶμεν τάς καρδίας». Νά ἔχουμε, δηλαδή, τήν καρδιά μας στραμμένη στόν Θεό. Καί ἐμεῖς ἀπαντᾶμε: «Ἔχομεν πρός τόν Κύριον». Αὐτό, χριστιανοί μου, εἶναι μία υπόσχεση, πού δίνουμε στόν Θεό. Καί ὅμως λέμε ψέματα, γιατί τήν καρδιά μας την ἔχουμε στραμμένη σέ κοσμικά καί ἁμαρτωλά πράγματα καί λίγο ἢ καί καθόλου δέν σκεπτόμαστε τόν Θεό. Γι' αὐτό τό ψέμα πού λέμε ἐκείνη τήν ἱερή μάλιστα ὥρα, πονάει ὁ Χρυσόστομος γιά τούς χριστιανούς του καί φωνάζει καί λέει: «Τι ποιεῖς, ἄνθρωπε; Οὐχ ὑπέσχου τῷ ἱερεῖ εἰπόντι, “Ἄνω σχῶμεν τάς καρδίας” καί εἶπας, “Ἔχομεν πρός τόν Κύριον”; Οὐ φοβῇ, οὐκ ἐρυθρίας κατ' αὐτήν τήν φοβεράν ὥραν ψεύτης εὐρισκόμενος;».

(γ) Τό ἄλλο, πού λέει καί τονίζει στούς χριστιανούς του ὁ Χρυσόστομος, γιά νά ἔχουν συνειδητή συμμετοχή στήν θεία Λειτουργία, εἶναι τό νά νιώθουν ὅτι σ' αὐτήν ἔχουμε παρόντα τόν ἴδιο τόν Χριστό. Στήν θεία Λειτουργία, χριστιανοί μου, ὅπως μᾶς τά λέει ὁ Χρυσόστομος καί ὅπως ἔτσι εἶναι, πάνω στήν Ἁγία Τράπεζα γίνεται γιά 'μᾶς ἡ Θυσία τοῦ Χριστοῦ• γίνεται αὐτό πού ἔγινε στόν Γολγοθᾶ τήν Μεγάλη Παρασκευή. Ἀγωνίζεται ὁ ἱερεύς μέ τίς εὐχές του γιά νά κατεβάσει φωτιά ἀπό τά οὐράνια (τοῦ ἱερέως ὑπέρ σοῦ ἀγωνιζομένου... τοῦ πυρός τοῦ πνευματικοῦ κατερχομένου»). Ποιά εἶναι αὕτη ἡ φωτιά; Εἶναι αὐτό πού κατέβηκε μέ μορφή φωτιάς. Εἶναι τό Ἅγιο Πνεῦμα, πού ἦλθε «ἐν εἶδει πυρίνων γλωσσῶν». Καί τό Ἅγιο Πνεῦμα κάνει τό μεγάλο θαῦμα: Μεταβάλλει τόν ἄρτο σέ Σῶμα Χριστοῦ καί τόν οἶνο, τό κρασί, σέ Αἷμα Χριστοῦ. Αὐτό θέλει ὁ Χρυσόστομος νά νιώθουν συνειδητά οἱ χριστιανοί του: Ὅτι ἐνώπιόν τους, μπροστά τους, ἔχουν τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ. Δέν εἶναι ψωμί καί κρασί, ἀλλά Σῶμα καί Αἷμα Χριστοῦ. «Μή ὅτι ἄρτος ἐστίν ἴδης - λέει ὁ ἅγιος πατέρας - μηδ' ὅτι οἶνός ἐστι νομίσης». Στό Ἅγιο Ποτήριο εἶναι τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ, αὐτό τό ἴδιο Αἷμα πού χύθηκε ἀπό τήν πλευρά τοῦ Χριστοῦ στόν Γολγοθᾶ γιά τό καθαρμό τῆς ψυχῆς μας: «Τοῦ αἵματος ἐν τῷ κρατῆρι εἰς τήν κάθαρσιν ἐκ τῆς ἀχράντου πλευρᾶς κενουμένου»!

Καί ὅταν κοινωνοῦν οἱ χριστιανοί, λέει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, πρέπει νά νιώθουν ὅτι κοινωνοῦν ἀπό ἕναν ἄγγελο. Ἔτσι διαβάζουμε στό βιβλίο τοῦ προφήτου Ἡσαΐα (κεφ. 6) ὅτι ὁ ἄγγελος ἔλαβε μέ λαβίδα ἄνθρακα ἀπό τό Θυσιαστήριο τοῦ Θεοῦ καί ἄγγιξε μέ αὐτό τά χεῖλη τοῦ προφήτου. Τόν κοινωνήσε! Καί στούς χριστιανούς πού ἔρχονται νά κοινωνήσουν λέει ὁ Χρυσόστομος νά νιώθουν ὅτι κοινωνοῦν ἀπό ἄγγελο. «Μή ὥς ἐξ ἀνθρώπου - λέει - νομίσητε μεταλαμβάνειν τοῦ θείου σώματος, ἀλλ' ὥς ἐξ αὐτῶν τῶν Σεραφεῖμ τῇ λαβίδι τοῦ πυρός, ἥνπερ Ἡσαΐας εἶδε τοῦ θείου Σώματος μεταλαμβάνειν νομίζετε»! Καί ἐπειδή τότε κοινωνοῦσαν χωριστά Σῶμα καί χωριστά τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ, τοὺς λέει,

χριστιανοί μου, όταν πίνουν τό θεῖο Αἷμα νά νιώθουν ὅτι βάζουν τά χεῖλη τους στήν ἀνοιγμένη πλευρά τοῦ Χριστοῦ, ἀπ' ὅπου ἔρρευσε τό θεῖο Αἷμα: «Ὡς τῆς θείας καί ἀχράντου πλευρᾶς ἐφαπτόμενοι τοῖς χείλεσιν, οὕτω τοῦ σωτηρίου Αἵματος μεταλάβωμεν»! Πολύ ὠραῖο καί πολύ γλυκό αὐτό, χριστιανοί μου!

-Ἀλλά ἐδῶ πού λέγει γιά τήν θεία Κοινωνία ὁ Χρυσόστομος μᾶς διδάσκει ἕνα σπουδαῖο πού πρέπει νά γνωρίζουμε: Ὅτι ἡ θεία Κοινωνία, ὅταν τήν λαμβάνουμε μέσα μας, δέν ἔχει τήν ἀκολουθία τῶν ἄλλων τροφῶν, ἀλλά ἀπορροφᾶται κατὰ μυστηριώδη τρόπο ἀπό τήν ψυχή καί ἀπό τό σῶμα. Ὅπως τό κερί, λέει γιά παράδειγμα, ὅταν ἐνωθεῖ μέ τήν φωτιά. Ἐπειδή εἶναι σπουδαία ἡ περικοπή αὐτή τοῦ ἱεροῦ πατρός, τήν ἀναφέρω ὁλόκληρη, ὅπως τήν εἶπε: Ἡ θεία Κοινωνία «οὐκ ὡς αἱ λοιπαί βρώσεις εἰς ἀφεδρῶνα χωρεῖ. Ἀπαγε, μή τοῦτο νόει. Ἀλλά ὥσπερ κηρός πυρί προσομιλήσας οὐδέν ἀπουσιάζει, οὐδέν περισσεύει, οὕτω καί ὧδε νόμιζε συναναλίσκεσθαι τά μυστήρια τῇ τοῦ σώματος οὐσίᾳ».

(δ) Ἐπειτα, λέει ὁ Χρυσόστομος ὅτι στήν θεία Λειτουργία, ἀφοῦ τόσο ἱερά καί τόσο φοβερὰ πράγματα γίνονται σ' αὐτήν, οἱ χριστιανοί πρέπει νά στέκονται με εὐλάβεια καί μέ φόβο Θεοῦ: «Τοιγαροῦν, ἀδελφοί – λέγει –, στῶμεν ἔμφοβοι καί ἔντρομοι, κάτω νεύοντες τό ὄμμα, ἄνω δέ τήν ψυχήν». Καί γιά παράδειγμα σ' αὐτό φέρει τούς στρατιῶτες πού μέ πολύ σεβασμό καί φόβο στέκονται μπροστά στον ἐπίγειο ἄρχοντα «ἀμετακίνητοι, μή φθεγγόμενοι, μή σειόμενοι, μή τούς ὀφθαλμούς ὧδε κακεῖσε πέμποντες...».

(ε) Τέλος, ἀδελφοί, ὁ Χρυσόστομος λέει στούς χριστιανούς του, ὅταν ἔρχονται στήν θεία Λειτουργία, νά μήν ἔχουν μνησικακία στήν καρδιά. Νά μήν ἔχουν δηλαδή ἐχθρότητα μέ κανένα, ἀλλά νά ἔχουν συγχωρήσει τούς ἐχθρούς τους. Γιατί ἂν δέν ἔχουν συγχωρήσει τούς ἐχθρούς τους, δέν θά συγχωρεθοῦν καί αὐτοί ἀπό τόν Θεό. Στό «Πάτερ ἡμῶν...» λέγουμε: «Ἄφες ἡμῖν τά ὀφειλήματα ἡμῶν ὡς καί ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν». Αὐτό, ὅπως τό ἐρμηνεύει ὁ Χρυσόστομος, εἶναι σαν νά λέμε: «Θεέ μου, συγχώρησα, συγχώρησέ με καί Σύ». Αὐτό ὅμως πού λέμε σημαίνει ὅτι ἂν δέν συγχωρήσουμε, δέν συγχωρούμεθα. «Ἐλυσσα, λῦσον. Συγχώρησα, συγχώρησον». Ἀλλά, ἂν δέν συγχωροῦμε τότε ἰσχύει τό: «Ἀφοῦ ἐκράτησα, κράτησον. Ἀφοῦ δέν ἔλυσσα τά πταίσματα τοῦ πλησίον μου, οὔτε καί σύ, Θεέ, νά λύσεις τά δικά μου ἁμαρτήματα».

4. Τελειώνοντας τήν ὁμιλία του ὁ Χρυσόστομος προτρέπει τούς χριστιανούς νά σκεφθοῦν ὅτι τά ἀνθρώπινα εἶναι ὅλα προσωρινά καί μάταια. Γι' αὐτό, μᾶς λέγει, ἄς φροντίσουμε, τώρα πού ἔχουμε ἀκόμη καιρό, νά ἀρχίσουμε μιά ζωή κατὰ Θεόν, ἀντίθετα ἀπό τήν ἁμαρτωλή ζωή πού ζήσαμε πρῶτα. Καί μάλιστα στήν προτροπή του αὐτή βάζει καί τόν ἑαυτό του μεταξύ τῶν ἁμαρτωλῶν, μιλῶντας μας στό α' πληθυντικό πρόσωπο. Μᾶς λέει: «Ἐζήσαμεν τῇ σαρκί, ζήσωμεν λοιπόν καί τῷ

πνεύματι• ἐζήσαμεν ταῖς ἡδοναῖς, ζήσωμεν λοιπόν καί ταῖς ἀρεταῖς. Ἐζήσαμεν τῇ ἀμελείᾳ, ζήσωμεν καί τῇ μετανοίᾳ».

Ὅλα εἶναι μάταια, λέει τελευταῖα. Ἔρχεται ὁ θάνατος καί τότε, ποῦ εἶναι ἡ χαρούμενη ὄψη τοῦ προσώπου; Ποῦ τά ὠραῖα μάτια; Ποῦ ἡ καλοκαμωμένη μύτη; Ποῦ τά βαμμένα κόκκινα χεῖλη; Ποῦ τά ὠραῖα μάγουλα; Ὅλα ἐγίναν στάχτη, ὅλα σκουριά. Ὅλα βρωμιά καί δυσωδία.

Ἐχοντας ὅλα αὐτά ὑπ' ὄψιν μας, ἀδελφοί, ἄς θυμούμεθα τήν ὥρα τοῦ θανάτου μας καί τήν κρίση μας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καί ὅσο ἔχουμε ἀκόμη καιρό ἄς μετανοήσουμε. Ἄς ἐπιστρέψουμε ἀπό τόν πλανεμένο δρόμο μας, γιά νά ἀπαλλαγοῦμε ἀπό τήν φρικτή βάσανο τῆς κόλασης καί νά ἀξιωθοῦμε τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν, με τήν Χάρη καί τήν φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

**Κυριακάτικο Κήρυγμα, Ἱερὰ Μητρόπολις Γόρτυνος καὶ Μεγαλουπόλεως
Χρ.Ἐκδοσης: 2016**

Εκ του ιστοτόπου Ενορίας Ιερού Ναού Αγίας Ζώνης Πατησίων